

Elina Karjalainen ja Hannu Taina (kuv.): *Uppo-Nalle ja Nukku-Ukko* (WSOY, 1982)

Uppo-Nalle on suomalaisen lastenkirjallisuuden rakastettu karhuhahmo, josta Elina Karjalainen on kirjoittanut valtavan määrän tarinoita, ja tämä on yksi vauhdikkaimmista ja hauskimista. *Uppo-Nalle ja Nukku-ukko* on tarina unista, uniavaruuksista ja unelmista. Uppis haluaa unienselittäjäksi ja Nukku-ukon oppipojaksi – ja mitäköhän siitä tulee? Lue, naura ja nauti.

Kenelle? Vauhdikas, hauska ja vetävä tarina, jossa seikkaillaan valveilla ja unissa. Uppo-Nalle ja Nukku-ukko sopii ääneen luettavaksi mainiosti päiväkotiin ja alakouluun. Koska kirjassa on kuvia ja isoa tekstiä, se käy hienosti myös sellaisille lapsille, joille lukeminen on haaste. Aikuista tämä naurattaa varmasti!

AVARUUSKIELTÄ

Aakemusti gägägotta.

Onoraara dädädodda.

Häräräärä älläläärä.

Dododaika välläväärä. (s. 10.)

Laulava Lintukoira osaa avaruuden kieltä. Keksi lisää! Millaista avaruuden kieli vielä voisi olla? Kirjoita pätkä ja pyydä kaveria tulkkamaan.

KAMALUUS

– Te ette ikinä usko, mitä minä näin mustassa aukossa! Mustuus kuhisi jotain kamalaa. Niin kamalaa en ole nähnyt milloinkaan. Mustuudessa oli tuhat kaksisataaseitsemänkymmentäviisi avaruuskissaa. (s. 19.)

Musta aukko näyttää Laulavalle Lintukoiralta kaikkein kauheimman kamaluuden eli hirvittävän määrän avaruuskissoja. Mitä musta aukko näyttäisi sinulle? Mikä olisi kaikkein hirvein kamaluus? Kirjoita ja/tai piirrä kamaluus, rutista paperi ja pane roskeen. Jos haluat, näytä ennen rypistämistä kaverille, se joskus helpottaa.

VÄRIEN UUDET NIMET

Unenkukat huojuvat avaruuden tuulissa ja näyttää siltä kuin ne lainehtisivat. Kukkien väri on unten väri. Sillä ei ole oikeastaan nimeä, mutta me tähdet nimitämme sitä toteutuneiden toiveiden väriksi. Kuu-setä kutsuu sitä kuutamonkultaiseksi väriksi. Isoäiti Aurinko sanoo, että se on unelmien ja alkavan aamun väri. Väri on niitä olentoja varten, jotka etsivät jotain kaunista. (s. 21 - 22.)

Mitkä ovat lempivärejäsi? Entä niitä mielestäsi kaikkein tylsimpiä? Värihin on kautta aikojen liitetty symbolisia merkityksiä, ja hassua kyllä, sama väri voi eri kulttuureissa merkitä aivan erilaisia asioita. Toisinaan väreillä ajatellaan olevan myös energiaa ja mielihyvää antavia, jopa parantavia, ominaisuuksia. Keksitään väreille uusia nimiä Uppis-kirjan tapaan! Mikä voisi olla sinisen uusi nimi, entäpä keltaisen, valkoisen, vihreän tai oranssin? Lue keksimiäsi nimiä jollekulle toiselle ja anna hänen arvata, mistä väristä on kyse.

ERILAINEN MINÄ

– En ole ollenkaan sinä etkä sinä ole ollenkaan minä. Olen sinun PAREMPI MINÄSI, se sanoi. – Onko joku jossain muka parempi kuin minä? Laulava Lintukoira oli pahastunut. – Ja jos olet parempi kuin minä, niin miten, jos saan kysyä? – Olen rohkeampi, rauhallisempi, reippaampi. En hössötä enkä hätkötä niin kuin sinä teet. Huolehdin asioistani paljon paremmin. (s. 65.)

Unessa Laulava Lintukoira uneksii itsestään, toisenlaisesta minästä, joka on aivan erilainen kuin Laulava itse. Kehitä itsellesi vaihtoehtoinen minä, joka tykkää ihan päinvastaisista asioista kuin sinä ja inhoaa aivan eri asioita kuin sinä. Listaa itsestäsi seuraavat oikeat asiat:

- lempivärisi
- lempiruokasi
- rakkain harrastuksesi
- mukavinta tekemistä keskiviikkoiltana
- pahin pelkosi
- toiveidesi täyttymys kesälomalla
- salainen syntymäpäivälahjatoiveesi
- haaveammattisi
- viimeisin painajaisesi.

Kun olet saanut listan valmiiksi, kirjoita jokaiselle asialle vastakohta, ja näin saat itsellesi vaihtoehtoisen minän. Kirjoita kuvaus vaihtoehtoisen minäsi arkipäivästä, vaikkapa juuri tästä päivästä.

SADATTELUA

– Jos etsitte miestä, niin hän – hiisi vieköön – on lähtenyt aivan äsken – hitto soikoon – Lappiin Lemmenjoelle – saakutirallaa – huuhtomaan kultaa, samperin samperi! Uppo-Nalle murisi puhelimeen ja Fanny oli hyvin hämillään. – Kuka siellä? En ole koskaan kuullut tuollaista kielenkäyttöä Kissakuja viidessä, Fanny päivitteli, mutta Uppo-Nalle mörisi edelleen: - Voihan pömpeli! Voi vessan oven kahva! Voi häränhätä! Voi katinkulta ja pauhaavat paholaiset! (s. 73.)

Uppo-Nalle on luova kielenkäyttäjä ja hänen keksimäänsä sadattelut ja kirosanatkin ovat omaa luokkaansa. Keksi mahdollisimman hienoja sadatteluja ja vaihtoehtoisia kiro sanoja nykyisille. Pelin henki on se, ettei perinteisistä kiro sanoista saa olla uusissa tietoaakaan. Kokeilkaa sadatella ja miettikää, auttaako.

MINKÄ NÄKÖINEN?

Hätä ei ole tämän näköinen, Uppo-Nalle ajatteli kootessaan rohkeutta astuakseen oppipojan virkaan. Nalle alkoi miettiä, minkä näköinen hätä olisi, ja sitä runotti. (s. 90.)

Uppo-Nalle keksii, miltä hätä näyttää. Sillä on ainakin pyöreä pää ja kaksitoista kättä. Lue sivulta 91, mitä muuta Uppis hädästä kertoo. Keksikää miltä eri tunteet voisivat näyttää? Miltä näyttäisi onni, ilo, suru, viha, kateus, häpeä, ikävä tai joku muu? Keksikää ja kirjoittakaa tunteista olentoja.